

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI INFERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tas-7 ta' Novembru, 2007

Avviz Numru. 14/2006

Nutrimed Limited

VS

Henry Bonnici

Il-Qorti,

Rat l-Avviż li permezz tiegħu s-soċjeta' attriċi talbet lill-konvenut jgħid għaliex m'għandhux ikun ikkundannat minn din il-Qorti jhallas is-somma ta' elfejn mitejn u wieħed u sittin lira maltin (Lm2261) flimkien mal-imgħax bit-tmienja fil-mija (8%) mid-data minn meta l-ħlas gie dovut sad-data tal-ħlas effettiv. L-ammont dovut jirrappreżenta bilanċ dovut mill-konvenut għal diversi konsenji ta' għalf tal-baqar mixtri mingħand is-soċjeta' attriċi.

Bl-ispejjeż inkluzi dawk tal-ittra ufficċjali numru 601/06.

Bl-ingunzjoni tal-konvenut għas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut li eċċepixxa illi:

1. Illi in linea preliminari, din l-Onorabbli Qorti ma għandhiex kompetenza sabiex tisma' u tiddeċiedi din il-kawża, stante illi l-eċċipjenti huwa Malti, u ma jeżisti ebda ftehim mal-attriċi illi l-esponenti jhallas xi ammonti ġewwa Għawdex – għalhekk l-esponenti igawdi fir-rigward ta' din l-Onorabbli Qorti l-*privilegium fori* ai termini tal-artikolu 767 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

2. Illi mingħajr preġudizzju għall-premess, l-esponenti personalment ma għandu u ma kellu qatt ebda relazzjoni ġuridika mal-attriċi, stante illi n-negozju (illi ma kienx wieħed ta' bejgħ) li sar mal-kumpanija 'Bonnici Edwards & Co. Ltd' kif sejjer jirriżulta dettaljatament waqt it-trattazzjoni ta' din il-kawża;

3. Illi dejjem mingħajr preġudizzju għall-premess, u jibqa' sottolinejat illidin l-eċċezzjoni qegħda tingħata issa unikament in vista tad-divjet tal-liġi illi jingħataw eċċezzjonijiet ulterjuri fi stadju inoltrat tal-proċeduri, in-negozju illi ġie konkjuż bejn is-soċjeta' attriċi u s-soċjeta' 'Bonnici Edwards & Co. Ltd' ma kienx wieħed ta' bejgħ bensì ta' *delivery on consignment* bl-intiża illi dik is-soċjeta' tipprova ssib il-bejgħ tal-prodott de quo bi prezzijiet ferm anqas minn dawk illi llum qegħda titlob is-soċjeta' attriċi. Difatti dan il-prodott baqa' ma inbiegħx għaliex is-suq ma ppermettiex.

4. Għaldaqstant it-talbiet attriċi għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kollha kontra l-istess soċjeta' attriċi.

5. Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Rat il-verbal tagħha tat-28 ta' Marzu 2007 fejn ħalliet il-kawża għas-sentenza għal-lum fuq l-eċċezzjoni preliminari dwar il-*'privilegium fori'*.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża.

Semgħet it-trattazzjoni tad-difensuri rispettivi.

Rat in-noti ta' l-Osservazzjonijiet tal-kontendenti.

Ikkunsidrat:

Illi permezz ta' din l-eċċezzjoni preliminari tiegħu l-konvenut qed jinvoka l-*'privilegium fori'* u cioè d-dritt jew aħjar benefiċċju li jiġi mħarrrek f'Qorti partikolari. Mhux kontestat illi l-konvenut fil-kawża odjerna jirrisjedi fil-gżira ta' Malta. Infatti anke l-indirizz li ngħata għan-notifika lilu ta' din il-kawża huwa f'Paola, Malta.

L-artiklu 741(c), jitratta l-eċċezzjoni ta' inkompetenza ta' xi Qorti meta hu mogħti lill-konvenut il-benefiċċju li jiġi msejjaħ quddiem qorti partikolari. L-artikolu 767 imbagħad jagħti l-benefiċċju lil persuni li jkunu joqgħodu fil-gżira ta' Malta li jiġu mħarrka f'dik il-gżira, u lil dawk li joqgħodu f'Għawdex rigward il-Qorti ta' din il-gżira.

Għalhekk *prima facie* jidher illi l-konvenut għandu raġun iqajjem din l-eċċezzjoni, għaladarba ġie mħarrrek fil-Qorti ta' din il-gżira u mhux f'dik ta' fejn titqies li hija r-residenza tagħha.

Imma l-Qorti ma tistax tieqaf hawn u dan jirrikonoxxieh l-istess konvenut, għax importanti ferm għas-soluzjoni ta' din il-kwistjoni huwa l-artikolu 770 tal-Kap. 12 fejn tingħata waħda mill-eċċezzjonijiet għal din ir-regola rilevanti għall-każ in eżami. Infatti dan l-istess artikolu jgħid illi: **“l-*'privilegium fori'* jispiċċa wkoll, fil-każ li l-kawża tkun dwar obligazzjoni li, skond il-ftehim, kellha tiġi esegwita fi gżira partikolari.”**

Fid-duttrina legali nsibu jingħad illi:

“Foro per le cause relative a diritti di obbligazione e' quello del luogo in cui e' sorta o deve eseguirsi l-obbligazione dedotta in giudizio.”¹

Il-Qrati tagħna kellhom diversi okkażjonijiet jesprimu ruħhom dwar din l-eċċezzjoni tal-*privilegium fori*, u din il-Qorti tiffaċċja tali eċċezzjoni prattikament kull darba li xi ħadd residenti Malta jiġi mħarrek quddiemha. Dejjem pero' ġie ritenut illi, kif tistipula l-liġi stess, dan il-benefiċċju tal-konvenut jispiċċa kemm-il darba jiġi pruvat illi l-kontestazzjoni tirrigwarda obbligazzjoni li kellha titwettaq fi gżira partikolari. Il-prinċipju ewlieni li dejjem ġie segwit mill-qrati tagħna kien illi, fejn in-negozju ġuridiku fil-parti preponderanti tiegħu kellu jiġi esegwit fi gżira partikolari, dik il-gżira kellha kompetenza tisma' l-kawza; (ara f'dan ir-rigward: Appell Civili: Alfred Cremona et. v. Vanda armla Bradshaw: 20.5.94; Appell Kummerċjali: Vivian Gatt noe. v. Carmelo Grima: 12.2.92; Cornucopia Hotel Limited v. Fisher Reisen Limited: 22.4.1997 u Joe Grima vs Nutar E.G. Cefai mogħtija fl-20 ta' Ottubru 2005 u kkonfermata fl-Appell fit-3 ta' Novembru 2006).

Minn dak li rriżulta s'issa, fil-każ preżenti nsibu illi l-attriċi qed titlob lill-qorti tordna lill-konvenut iħallas il-bilanċ ta' prezz dovut għal diversi konsenji ta' għalf tal-baqar mixtrija mingħandha. Il-kontendenti, għalkemm ma jaqblux dwar it-tip ta' negozju illi sar bejniethom u jekk il-konvenut kienx qed jikkuntratta f'ismu personalment jew f'isem xi kumpanija li tagħha kien direttur, jaqblu illi il-ftehim kien x'kien, ġie kuntrattat fil-gżira ta' Għawdex. Is-soċjeta' attriċi għalhekk tippretendi illi dan fih innifsu għandu jagħti lok sabiex jispiċċa l-*privilegium fori* tal-konvenut, u jissuġġettah għal ġurisdizzjoni ta' din il-Qorti. Imma kif sewwa jikkontendi l-konvenut, mhux daqstant importanti fejn seħħ il-ftehim, imma pjuttost fejn kellu jiġi esegwit dak il-ftehim. Fil-każ in eżami, hemm qbil illi l-għalf in kwisjoni kellu jiġi, kif fil-fatt ġie, konsenjat fil-gżira ta' Malta, u għalhekk l-esekuzzjoni ta' dak il-ftehim saret appuntu f'dik il-gżira. Kif intqal minn din il-Qorti kif ippreseduta, f'kawża fejn għall-kuntrarju tal-każ preżenti,

¹ Salvatore Sotto : Diritto Processuale Civile, pag.17 .

Kopja Informali ta' Sentenza

il-ftehim kien sar f'Malta, mentri kellu jiġi esegwit f'Għawdex: "*Għal fini ta' l-artikolu tal-liġi hawn fuq ċitat, ma jistgħu ikunu ta' ebda rilevanza l-fatt li l-kuntratt ta' bejgħ jew li l-ftehim ta' l-appalt ġew redatti u ffirmati fil-gżira ta' Malta.*" ²

Terġa', anke jekk jitqiesu d-dispożizzjonijiet tal-liġi dwar fejn għandu jiġi esegwit il-ħlas,³ jirriżulta illi fil-każ in eżami fejn ma ġiex ippruvat illi kien hemm xi ftehim partikolari dwar fejn kellu jsir il-ħlas, dan għandu jsir fil-post fejn ikun jirrisjedi d-debitur. ⁴

Jirriżulta għalhekk illi fil-każ in eżami, l-obbligazzjoni ewlenija kienet tittratta l-konsenja ta' kwantita ta' għalf għall-baqar mid-ditta attriċi lill-konvenut jew lil xi soċjeta' rappreżentata minnu fil-gżira ta' Malta. Kif ġia ngħad, il-fatt li l-ftehim sar fil-gżira ta' Għawdex m'hu ta' ebda rilevanza għal din il-kwistjoni.

Għaldaqstant f'dawn iċ-ċirkostanzi, fejn l-obbligu ewlieni li kellha tagħmel s-soċjeta' attriċi, kellu neċessarjament jitwettaq fil-gżira ta' Malta, ma ġiex res applikabli l-artikolu 770 tal-Kap. 12 dwar kif jispiċċa l-'*privilegium fori*' tal-konvenut, bil-konsegwenza illi l-eċċezzjoni preliminari tal-konvenut timmerita konferma.

Għal dawn il-motivi tiddeċidi dwar din l-eċċezzjoni preliminari tal-konvenut, billi tilqa' l-istess eċċezzjoni, tiddikjara ruħha inkompetenti u tastjeni milli tiegħu konjizzjoni ulterjuri tal-kawża.

L-ispejjeż ikunu a karigu tas-soċjeta' attriċi.

< Sentenza Finali >

² Qorti ta' Għawdex Sede nferjuri : Joe Spiteri noe. vs Dr. Isabella Borg : 6.3.2007

³ artikolu 1159 tal-kap. 16 .

⁴ sub-inċiż (4) ta' l-istess artikolu .

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----